TEKSTY LITERACKIE

Tekst 1.

Juliusz Słowacki

Balladyna

AKT TRZECI
SCENA III

Las przed chatą Pustelnika.

[…]

PUSTELNIK
Ileż rodzajów nędzarzy
Na biednym świecie – ziemia, to szalona
Matka szalonych – któż to znowu?
BALLADYNA wbiega prędko
Kto ty?...

BALLADYNA
Pani z bliskiego zamku.

PUSTELNIK
Czego żądasz?

BALLADYNA
Wiem, że znasz ziółek lekarskie przymioty,
Że leczysz rany.

PUSTELNIK
Zdrowo mi wyglądasz.
Pokaż zranione miejsce.
[…]

BALLADYNA
Na czole.
Patrz! ha… co?

PUSTELNIK
Niby miesiąc w mglistym kole
Krwi… twoja rana… czerwona i sina.
Powiedz mi, jaka, jaka straszna wina
Przyczyną?
[…]

BALLADYNA
Czerwona malina
Splamiła czoło.
[…]

LIVEWORKSHEETS

PUSTELNIK

Daj mi ręką posłuchać uderzeń
Twojego serca. – Czy pod zapłakaną
Wierzbą nie rosły maliny? Mów śmiało;
Żądam od ciebie spowiedniczych zwierzeń.
Czy ta malina była kiedyś białą?
A tyś ją może sama sczerwieniła?
Przyłóż do serca tę, co cię zraniła,
Malinę…

Odpycha ją gwałtownie.

Biada tobie! serce twoje
Wydało…

BALLADYNA

Starcze!

PUSTELNIK

Tyś siostrę zabiła!

BALLADYNA

Nie – nie – masz złoto – jeszcze tyle troje
Przyniosę…

PUSTELNIK

Słuchaj! za co płacisz?
[…]

BALLADYNA

Starcze, ja nic nie wyznałam.

PUSTELNIK

Nic! o przeklęta! a za coś płaciła?

BALLADYNA

Za twoje leki.

PUSTELNIK

Bogdaj rana gniła,
Aż cienie śmierci na całą twarz padną;
A moje zioła piekłu nie ukradną
Żadnego bolu…

BALLADYNA

Starcze, biada tobie!

PUSTELNIK

z ironią

Co? ty mi grozisz, kiedy ja chorobie
Obmyślam leki? czary piekieł trudzę,
Aby tę ranę zmazać z twego czoła.
Chcesz? siostrę twoją umarłą obudzę.

LIVEWORKSHEETS

[…]

BALLADYNA

Gdybym miała trzy wybladłe twarze,
Na każdej twarzy trzy straszniejsze plamy,
Wolę je nosić aż do Boga sądu,
Niż…

PUSTELNIK

Milcz, zbrodniarko! teraz my się znamy
Do głębi serca… Niechaj z tego trądu
Lęgną się w mózgu gryzące robaki,
W sumnieniu węże; niech kąsają wiecznie,
Aż umrzesz wewnątrz, a zgniłymi znaki
Okryta, chodzić będziesz jako żywe
Trupy… precz! precz! precz! ty musisz koniecznie
Czekać, co Boga sądy sprawiedliwe
Uczynią z tobą… A coś okropnego
Bóg już przeznaczył, może jutro spełni.
Może odmówi chleba powszednego,
Może ci włosy kołtunami zwełni,
Potem zabije nie wyspowiadaną
Ogniem niebieskim… Biada! jutro rano
Na murach zamku ujrzysz Boga palec.
Ty jesteś jako zjadliwy padalec,
A jeszcze gorszą plamę masz wyrytą
Na twoim sercu niż na twoim czole.
Co… czyś ty martwa?… Obudź się, kobiéto…
Obudź się… słuchaj.

BALLADYNA

jak ze snu

Co to? ha! wyrzekłeś,
Że siostra moja zbudzi się?… ja wolę
Umrzeć. […]

Ucieka.

Juliusz Słowacki, *Balladyna*, [w:] tegoż, *Dzieła* wybrane, Wrocław 1974.

[382 wyrazy]

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 1. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdanie. Wybierz odpowiedź spośród oznaczonych literami A i B oraz odpowiedź spośród oznaczonych literami C i D.

Informacja o tym, gdzie odbywa się rozmowa bohaterów dramatu, została zamieszczona w | A | B | , co potwierdzają słowa | C | D | .

A. wypowiedzi Pustelnika
B. tekście pobocznym
C. *Czy pod zapłakaną wierzbą nie rosły maliny?*
D. *Las przed chatką Pustelnika*

Zadanie 2. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Balladyna próbuje przekupić Pustelnika, aby nie zdradził jej sekretu.	**P**	**F**
Balladyna szuka u Pustelnika usprawiedliwienia dla swojego czynu.	**P**	**F**

Zadanie 3. (0–2)

3.1. Wyjaśnij, w jaki sposób Pustelnik chciał pomóc Balladynie.

……

……

……

3.2. Dlaczego Balladyna odrzuciła propozycję Pustelnika?

……...

……

……

Zadanie 4. (0–1)

Jaka kara – spośród zapowiedzianych przez Pustelnika w przedstawionej scenie – spotkała Balladynę? Odwołaj się do znajomości całej lektury.

……

……

……

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 5. (0–1)

Odwołując się do całego utworu, wyjaśnij, co symbolizowała czerwona plama na czole Balladyny.

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Wpisz porównania, którymi w swojej wypowiedzi posłużył się Pustelnik.

Funkcja porównania	Przykład porównania z tekstu
Opis wyglądu Balladyny.	
Przedstawienie cechy charakteru Balladyny.	

Zadanie 7. (0–1)

Uzupełnij tabelę – wpisz przyczynę lub skutek wymienionych zdarzeń. Odwołaj się do znajomości całego utworu.

Przyczyna	Skutek
	Goplana zamieniła Grabca w wierzbę.
Balladyna dowiedziała się, że Grabiec ma koronę Lecha.	

Zadanie 8. (0–1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Balladyna Juliusza Słowackiego i *Świtezianka* Adama Mickiewicza to utwory reprezentujące ten sam gatunek literacki.	**P**	**F**
W obu utworach występują postaci fantastyczne pochodzące z wierzeń i wyobrażeń ludowych.	**P**	**F**

LIVEWORKSHEETS

Zadanie 9. (0–1)

Obejrzyj zamieszczony poniżej plakat do spektaklu teatralnego *Balladyna* Juliusza Słowackiego, a następnie wykonaj zadanie.

Wojciech Adamczyk (reż.), Teatr Powszechny w Łodzi

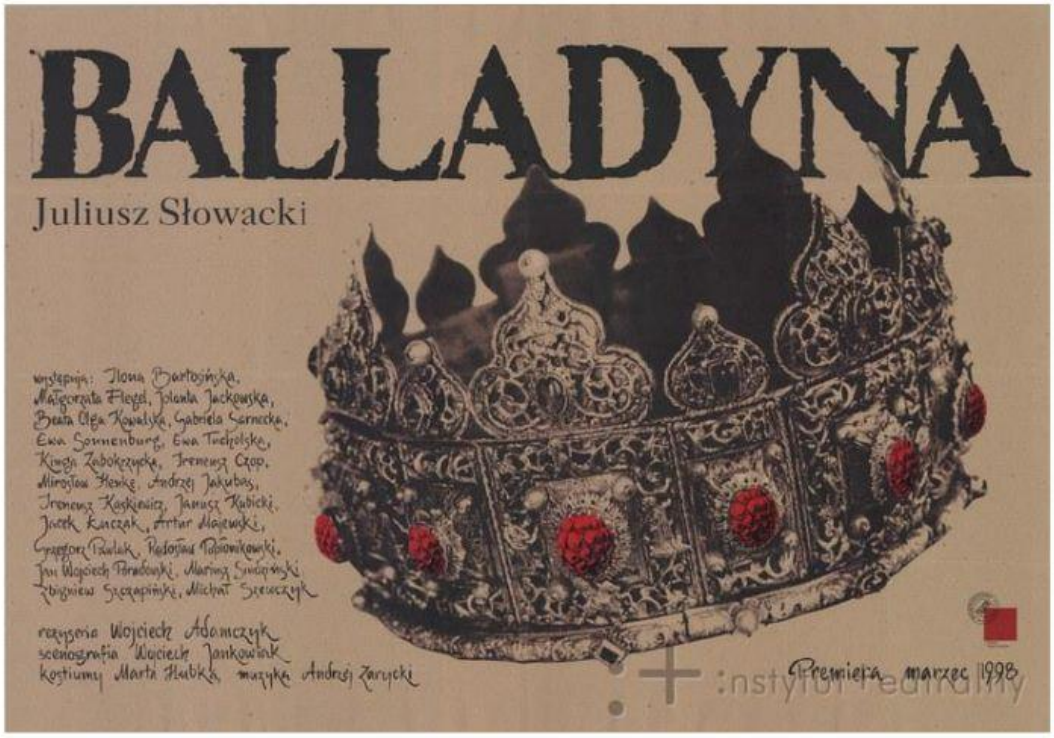

http://encyklopediateatru.pl

Wyjaśnij sens elementów graficznych przedstawionych na plakacie w kontekście całego dramatu Juliusza Słowackiego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LIVEWORKSHEETS